

**ՀՀ ֆինանսների նախարարություն
Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով**

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 8/1

15 հուլիսի 2014 թ.

Քննարկվեց քաղաքացի Արմեն Խաչատրյանի 26.05.2014 թ-ի բողոքը ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Վանաձորի ՏՀՏ պետի 24.02.2014 թ-ի թիվ 65 որոշման դեմ:

Քաղաքացի Արմեն Խաչատրյանի բողոքում բերված փաստարկները.

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Վանաձորի ՏՀՏ-ի կողմից որոշում է կայացվել 414.117 դրամ որպես չկատարված հարկային պարտավորություն գանձելու պահանջի մասին: Նշված որոշումը հիմնավոր չէ, այն ենթակա է անվավեր ճանաչման հետևյալ պատճառաբանությամբ.

Դեռևս 1995 թ-ին Արմեն Խաչատրյանը գրանցվել է որպես անհատ ձեռնարկատեր և Ալավերդի քաղաքի 2/30 հասցեում իրականացրել է մանրածախ առևտուր:

1997 թ-ին ԲՈՒՀ ընդունվելու կապակցությամբ դադարեցրել է իր ձեռնարկատիրական գործունեությունը և 1997 թ-ի փետրվարի 20-ին գործունեության դադարեցման դիմում է ներկայացրել Ալավերդու տարածքային հարկային տեսչություն: Դրանից հետո այլևս ձեռնարկատիրական գործունեությամբ չի զբաղվել:

2002 թ-ին ավարտել է ինստիտուտը և 2002 թ-ի աշնանը մեկնել է ծառայության ՀՀ գինված ուժերում, իսկ 2003 թ-ից մինչև 2013 թ-ի հոկտեմբեր ամիսը բնակվել է Ռուսաստանի դաշնությունում և հանդիսանում է ՌԴ քաղաքացի:

Վերը նշված փաստերը հիմնավորում են այն հանգամանքը, որ Արմեն Խաչատրյանը 1997 թ-ից ձեռնարկատիրական գործունեությամբ ՀՀ տարածքում չի զբաղվել և չէր էլ կարող զբաղվել: Հարկ է նշել, որ հարկային մարմինների կամ պետական այլ մարմինների կողմից այս 17 տարվա ընթացքում որևէ ծանուցում, տուգանքի որոշում կամ այլ փաստաթղթեր չեն ներկայացվել: Նույնիսկ բանավոր կերպով չի հայտնվել, որ Արմեն Խաչատրյանը դեռևս գրանցված է որպես Ա/Ձ և ունի պարտավորություններ:

Ամեն դեպքում թիվ 65 որոշմամբ պարզ չէ, թե հարկային պարտավորությունները որ ժամանակահատվածին են վերաբերվում, ըստ տարեթվերի և ըստ ամիսների, ենթակա են արդյոք դրանք վճարման, չեն անցել արդյոք նման պահանջ ներկայացնելու վաղեմության ժամկետները, չեն կիրառվում արդյոք հարկային պարտավորությունների և տույժերի վճարման արտոնություններ սահմանելու մասին ՀՀ ազգային ժողովի կողմից ընդունված որոշումները:

Ինչպես հայտնի է, համաձայն «Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 5-րդ կետի, սոցիալական վճարների գծով պարտավորություններ չեն կարող առաջանալ, եթե տվյալ խախտումը հայտնաբերվել է այն կատարելու տարվան հաջորդող 3 տարի հետո: Վարչական մարմնի կողմից սոցիալական վճարների գծով պարտավորությունները պետք է հաշվարկված լինեն 1997թ-ից մինչ 2014թ-ը ընկած ժամանակահատվածի համար, սակայն պարզ չէ, թե խախտումները երբ են հայտնաբերվել, քանի որ չկա ստուգման որևէ ակտ, կամ որևէ այլ հիմք:

Համաձայն «Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 5-րդ կետի, սոցիալական վճարումների կատարումը սահմանված ժամկետներից ուշացնելու օրվանից մինչև 365-րդ օրը ժամկետանց յուրաքանչյուր օրվա համար ապահովագրից գանձվում է տույժ՝ ապառքի 0,15 տոկոսի չափով: Նշված տույժը

կիրառվում է նաև ստուգմամբ հայտնաբերված (պակաս ցույց տրված) սոցիալական վճարումների, սոցիալական վճարների նվազեցված հաշվարկման օբյեկտի նկատմամբ հաշվարկված սոցիալական վճարների գումարների գծով՝ դրանց վճարման ժամկետից անցած ամբողջ ժամանակաշրջանի համար, բայց ոչ ավելի, քան 365 օրվա համար:

Վարչական մարմինը ներկայացնելով սոց. վճարների ապառքի և հաշվարկված տույժի պահանջ, չի ներկայացրել այդ պահանջը հիմնավորող որևէ հիմք: Նման հիմք կարող էր հանդիսանալ միայն ստուգմամբ հայտնաբերված պարտքի վերաբերյալ փաստաթուղթը, օրինակ՝ ստուգման ակտը, կամ պատասխանողի կողմից հարկային տեսչություն ներկայացրած հաշվետվությունը, կամ հայտարարագիրը:

Վարչական մարմինը հարկային պարտավորություններ հաշվարկելու ժամանակ հաշվի չի առել նաև ՀՀ ազգային ժողովի կողմից 2012 թ-ի դեկտեմբերի 19-ի որոշումը, որը վերաբերվում է հարկային և պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների արտոնություններ սահմանելուն:

Ելնելով վերը նշվածից և հաշվի առնելով, որ 1997 թ-ից սկսած ՀՀ-ում ձեռնարկատիրական գործունեությամբ չի զբաղվել, 1997թ-ի փետրվարի 20-ին գործունեության դադարեցման դիմում է ներկայացվել Ալավերդու ՏՀՏ, բացի դա հարկային և պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների վերաբերյալ այս 17 տարիների ընթացքում բազմաթիվ արտոնություններ են սահմանվել, Արմեն Խաչատրյանը գտնում է, որ 414.117 դրամ հարկային պարտավորությունների պահանջը հիմնավոր չէ և խնդրում է ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Վանաձորի ՏՀՏ պետի 24.02.2014 թ-ի թիվ 65 որոշումը անվավեր ճանաչել և այն վերացնել:

ՀՀ ֆինանսների նախարարության հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ֆինանսների նախարարության հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության:

Առ Արմեն Խաչատրյանը Վանաձորի ՏՀՏ-ում հաշվառված է որպես հարկ վճարող 1995 թ-ից: Ներկայումս Արմեն Խաչատրյանի պարտավորությունները պետական բյուջեի նկատմամբ կազմում է 414.117 դրամ՝ այդ թվում ԱԱՀ-ի ապառք 7013 դրամ, տույժ 6884 դրամ, եկամտահարկի ապառք 14333 դրամ, տույժ 14435 դրամ, սոցիալական վճարի ապառք 240000 դրամ, տույժ 131452 դրամ:

Առ Արմեն Խաչատրյանի ԱԱՀ-ի և եկամտահարկի գծով պարտավորություններն առաջացել են 29.02.1995 թ-ին և 28.02.1997 թ-ին Թումանյանի ՏՀՏ ներկայացված ֆիզիկական անձանց ստացած եկամուտների հայտարարագրերի համաձայն: Ավելացված արժեքի հարկի գծով պարտավորությունը կազմել է 7012 դրամ, իսկ եկամտահարկի գծով՝ 14333 դրամ: Նշված գումարների նկատմամբ «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 23 հոդվածի համաձայն հաշվարկվել են տույժեր, համապատասխանաբար՝ 6884 դրամի և 14435 դրամի չափով:

Առ Արմեն Խաչատրյանի սոցիալական ապահովության վճարի գծով պարտավորություններն առաջացել են 2009, 2010, 2011, 2012 թ.թ. համար «Պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածի 5-րդ կետի 2-րդ պարբերության համաձայն հաշվարկված նվազագույն սոցիալական վճարներից՝ գումարով 240.000 դրամ (48 ամիս x 5000), ինչպես նաև նույն օրենքի 6-րդ հոդվածի 5-րդ կետի համաձայն հաշվարկված տույժերից՝ գումարով 131.452 դրամ:

Քննարկվող դեպքում հարկ է նշել, որ մինչև 31.12.2012 թ-ը գործող «Պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածի 5-րդ մասի համաձայն, անհատ ձեռնարկատերերը պարտավոր են յուրաքանչյուր ամսվա համար վճարել

նվազագույն սոցիալական վճար՝ 5000 դրամի չափով, մինչև հաջորդ ամսվա 15-ը: Ընդ որում՝ պետական գրանցման վկայականը ժամանակավոր հարկային մարմին հանձնած (մինչև 25.07.2012 թ-ը) և այդ ժամանակահատվածում ձեռնարկատիրական գործունեություն չիրականացրած անհատ ձեռնարկատերը նվազագույն սոցիալական վճարներ չի կատարում՝ վկայականը հանձնելուն հաջորդող ամսվանից մինչև վկայականը հետ ստանալու ամիսն ընկած ժամանակահատվածի համար:

Վերոգրյալից հետևում է, որ անհատ ձեռնարկատիրոջ կողմից պետական գրանցման վկայականը ժամանակավորապես հարկային մարմին հանձնած չլինելու դեպքում անհատ ձեռնարկատերը պարտավոր էր վճարել 5000 դրամ նվազագույն սոցիալական վճար՝ անկախ ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնելու կամ չիրականացնելու հանգամանքից:

Քննարկվող դեպքում Ա/Ձ Արմեն Խաչատրյանի կողմից պետական գրանցման վկայականը ժամանակավորապես հարկային մարմին չի հանձնվել, ինչը և հիմք է հանդիսացել նվազագույն սոցիալական վճարի գծով պարտավորությունների հաշվարկման համար:

Ինչ վերաբերվում է բողոքում նշված այն պնդմանը, որ «Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 5-րդ կետի համաձայն, սոցիալական վճարների գծով պարտավորություններ չեն կարող առաջանալ, եթե տվյալ խախտումը հայտնաբերվել է այն կատարելու տարվան հաջորդող 3 տարի հետո, ապա այդ կապակցությամբ նշվեց, որ վերոգրյալ դրույթը քննարկվող դեպքում կիրառելի չէ, քանի որ նվազագույն սոցիալական վճարի գծով պարտավորությունները ոչ թե ինչ որ ժամանակահատվածում հայտնաբերվել են, այլ դրանք հաշվարկվել են օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Միաժամանակ հարկ է նշել, որ համաձայն 19.12.2012 թ-ի «Հարկային և պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների արտոնություն սահմանելու մասին» ՀՀ օրենքի դրույթների՝ ԱՁ Արմեն Խաչատրյանի պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների գծով պարտավորություններից պակասեցվել է ընդամենը 557.100 դրամ, այդ թվում՝ ապառք 360.000 դրամ, տույժ 197.100 դրամ:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի և «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով հանձնաժողովը

Ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Է՝

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Վանաձորի ՏՀՏ պետի 24.02.2014 թ-ի թիվ 65 որոշումը թողնել անփոփոխ:
Որոշմանը չհամաձայնվելու դեպքում տնտեսավարող սուբյեկտի ղեկավարը կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձն իրավունք ունի բողոքարկել դատարան:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ